

Kulttuuriraitti Kulttuuria ikääntyneille!

Hankasalmi on 5500 asukkaan maaseutukunta itäisessä Keski-Suomessa. Kulttuurin hyvinvointivaikutuksia lisäävä toiminta on yksi Hankasalmen kulttuuritoimen tämänhetkisiä painopistealueita. Se on jo parin vuoden ajan vahvistanut taiteen soveltavaa käyttöä. Kulttuurin hyvinvointivaikutusten maksimoimiseksi Hankasalmella on kehitetty organisaatio- ja hallinnonrajat ylittäviä palvelumuotoja ja lisätty toiminnan suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta. Konkreettisia esimerkkejä ovat kulttuuri- ja sosiaalitoimen yhteinen yhteisötaiteilija (4.10.2010-31.12.2011) ja helmikuussa 2012 valmistuva ikääntyneiden kulttuurisuunnitelma Kulttuuriraitti.

Ikääntyneiden kulttuurisuunnitelma Kulttuuriraitti turvaa kulttuuripalvelut kaikille yli 65-vuotiaille kunnosta riippumatta. Se on maan ensimmäinen koko kunnan kattava, organisaatorajat ja hallinnonrajat ylittävä ikääntyneiden kulttuurisuunnitelma. Ensimmäinen Kulttuuriraitti-suunnitelma valmistuu helmikuussa 2012.

Se sisältää tavoitteet ja välineet kulttuuripalveluiden tuottamiselle laitoshoidossa, yhdistyksissä ja kunnan järjestämänä. Kulttuuriraitti toimii myös työkaluna eri organisaatioissa ikääntyneiden kanssa työskenteleville ja helpottaa yhdistysten ja kunnan yhteistyötä. Sen toiminta kattaa ne fyysiset ja sosiaaliset ympäristöt, joissa ikääntyneet Hankasalmella liikkuvat. Hankasalmelaisista jopa 24% on yli 65-vuotiaita. Hajallaan kolmessa taajamassa oleva asutus asettaa haasteita palveluiden saavutettavuudelle. Kulttuuriraitti sisältää myös osallistumista ja liikkumista tukevan vapaaehtoistoiminnan kehittämisen.

Suunnitelma laaditaan osana valtakunnallista, ESR-rahoitteista Hymykuopat-hanketta, jonka toiminta Keski-Suomessa päättyy maaliskuussa 2012. Kulttuuriraitin uudet toimintatavat otetaan käyttöön asteittain vuoden 2012 aikana.

Haemme rahoitusta Kulttuuriraitin taidesisältöjen vahvistamiseen ensimmäisenä vuonna. Kulttuuriraitti lisää yhteisöllisyyttä, edistää arjen luovia toimintoja, luovia ympäristöjä ja tukee ikääntyneiden parissa työskentelevien työhyvinvointia kulttuurin ja taiteen keinoin.

Onnistunut ensimmäinen vuosi on ratkaiseva Kulttuuriraitin tulevaisuuden kannalta. Suuri osa kulttuuritoimen toimintaan varaamista resursseista menee kuitenkin vielä ensimmäisenä vuonna perusrakenteiden rakentamiseen ja vakiinnuttamiseen (vapaaehtoistoiminnan organisointi esim. kulttuuriluotsit, taideapteekin käynnistäminen, vanhushuollon kulttuurivastaavien koulutus ja yhdistysyhteistyön vakiinnuttaminen Raitti-toiminnassa). Panostamalla rakenteiden vakiinnuttamiseen nyt alussa toiminnalla saadaan tulevaisuudessa isommat vaikutukset olemassaolevilla resursseilla.

Ensimmäisen vuoden jälkeen suuri osa resursseista siirtyy kuitenkin taidesisältöihin. Tämän vuoksi haemme nyt rahoitusta yhteisötaiteilijan palkkaamiseen ja Taideapteekkitoimintaan ensimmäiselle vuodelle.

Taideapteekki

Taideapteekki on ikääntyneille suunnattua kulttuuritoimintaa. Hankasalmella toimivat hoitolaitokset ja myöhemmin myös ikääntyvien kerhot ja yhdistykset voivat valita Taideapteekista elämyksellisiä esityksiä ja toiminnallisia työpajoja. Hankasalmen Taideapteekkiin on haettu sisällöntuottajia avoimella haulla tammikuussa 2012 ja siihen on saatu tietoja taiteilijoilta ja yhdistyksiltä

Hankasalmelta ja Jyväskylästä. Haemme osarahoitusta Taideapteekin sisältö- ja työpajaostoihin Kulttuuriraitin ensimmäiselle vuodelle.

Yhteisötaiteilija

Hankasalmella on työskennellyt sosiaali- ja kulttuuritoimen yhteinen yhteisötaiteilija lokakuusta 2010 joulukuun loppuun 2011 Opetus- ja kulttuuriministeriön osarahoituksella. Toiminnasta on saatu erittäin hyviä tuloksia elämänlaadun paranemisena, sosiaalisten taitojen vahvistumisena ja yhteisöllisyyden lisääntymisenä. Yhteisötaiteella on pystytty pureutumaan kulloistakin kohderyhmää askarruttaviin aiheisiin taiteen keinoin ja tuomaan ne suuren yleisön tietoisuuteen positiivisessa valossa.

Haemme rahoitusta yhteisötaiteilijan palkkaamiseksi kuntaan. Tällä kertaa yhteisötaiteilijan työ kohdennetaan ikääntyneisiin ja heidän kanssaan tavalla tai toisella työskenteleviin. Siten vastataan kentällä tällä hetkellä oleviin tarpeisiin tiettyjen ikääntyneiden yhteisöjen vahvistamiseksi ja tuetaan Kulttuuriraitin käyttöönottoa. Samalla osallistujille ja ns. suurelle yleisölle tarjotaan mahdollisuus ainutlaatuisiin elämyksiin yhteisötaiteen keinoin. Kunnalla ei ole nykyisessä taloustilanteessa mahdollisuutta palkata yhteisötaiteilijaa ilman ulkopuolista rahoitusta.